

Ngành sản xuất công nghiệp và thương mại Việt Nam thể hiện sức bền đáng kể

18:35 19/06/2025

Trong bối cảnh căng thẳng địa chính trị, rào cản thương mại và gián đoạn chuỗi cung ứng hiện nay, ngành sản xuất công nghiệp và thương mại Việt Nam đã thể hiện sức bền đáng kể trong nửa đầu năm 2025, đạt được nhiều kết quả tăng trưởng nổi bật bất chấp. Đó là thông tin được đưa ra tại họp báo thường kỳ Bộ Công Thương chiều nay 19/6/2025.

Họp báo thường kỳ Bộ Công Thương diễn ra chiều nay 19/6/2025.

Bối cảnh kinh tế toàn cầu và vị thế của Việt Nam

Năm 2025, kinh tế thế giới đối mặt với nhiều biến động phức tạp, xuất phát từ các xung đột vũ trang, bất ổn thương mại và các hiện tượng thời tiết cực đoan, đe dọa chuỗi cung ứng, an ninh lương thực và ổn định kinh tế. Chính sách gần đây của Hoa Kỳ, áp thuế 10% đối với toàn bộ hàng nhập khẩu và thuế đối ứng

cao hơn đối với các đối tác thương mại lớn, đã làm gia tăng nguy cơ chiến tranh thương mại toàn cầu, khiến nhiều quốc gia đe dọa áp thuế trả đũa.

Những diễn biến này, cùng với các rào cản phi thuế quan như Cơ chế Điều chỉnh Biên giới Carbon của EU và các tiêu chuẩn nghiêm ngặt về môi trường và lao động, đã làm tăng chi phí tuân thủ đối với các quốc gia xuất khẩu như Việt Nam.

Các tổ chức quốc tế, bao gồm Ngân hàng Thế giới, Liên Hợp Quốc và OECD, đã điều chỉnh dự báo tăng trưởng toàn cầu xuống mức 2,7-2,9% cho giai đoạn 2025-2026, phản ánh sự giảm tốc ở các nền kinh tế lớn như Hoa Kỳ, Trung Quốc và châu Âu.

Bất chấp những thách thức này, Việt Nam đã duy trì ổn định kinh tế vĩ mô và xã hội, tận dụng vị trí chiến lược để khai thác xu hướng chuyển dịch chuỗi cung ứng toàn cầu theo hướng bền vững và số hóa.

Việt Nam chịu ảnh hưởng khá nhiều từ những tác động trên, đặc biệt là việc áp thuế đối ứng 46% đối với hàng hóa nhập khẩu vào Mỹ (cùng với Trung Quốc, Campuchia, Indonesia, Myanmar); rào cản thương mại phi thuế quan từ các nước phát triển thông qua tiêu chuẩn mới về môi trường - lao động - chống biến đổi khí hậu như các quy định về CBAM (Cơ chế điều chỉnh biên giới carbon) của EU, Luật chống phá rừng (EU), yêu cầu về sở hữu trí tuệ, lao động, môi trường trong thương mại của Mỹ làm tăng yêu cầu tuân thủ đối với các nước xuất khẩu như Việt Nam.

Tuy nhiên, doanh nghiệp Việt Nam đang tận dụng tốt các FTA, đặc biệt là FTA thế hệ mới (như EVFTA, CPTPP...) để tạo ra cơ hội mở rộng xuất nhập khẩu, tiếp cận các thị trường lớn, đồng thời nâng cao năng lực cạnh tranh, cải thiện năng lực sản xuất, chất lượng và tính bền vững trong chuỗi cung ứng. Vì vậy, Việt Nam duy trì ổn định kinh tế, ổn định xã hội trong bối cảnh biến động của địa chính trị và kinh tế thế giới diễn ra phức tạp, nhiều khó khăn thách thức sẽ tiếp tục tạo ra những thuận lợi trong thu hút đầu tư và thúc đẩy sản xuất kinh doanh.

Các tổ chức quốc tế đều dự báo tích cực về tăng trưởng kinh tế của Việt Nam trong năm 2025 (Quỹ Tiền tệ Quốc tế (IMF) dự báo quy mô kinh tế Việt Nam sẽ đạt 506 tỷ USD, đứng thứ 33 toàn cầu; Ngân hàng Thế giới (WB) dự báo tăng trưởng GDP ở mức 6,8%, đưa Việt Nam trở thành một trong những nền kinh tế tăng trưởng nhanh nhất khu vực Đông Á - Thái Bình Dương; Ngân hàng Standard Chartered dự báo tăng trưởng GDP đạt 6,7%, với mức tăng 7,5% trong nửa đầu năm và 6,1% trong nửa cuối năm).

Sản xuất công nghiệp tăng trưởng mạnh mẽ

Trong 5 tháng đầu năm 2025, chỉ số sản xuất công nghiệp (IIP) của Việt Nam tăng 8,8% so với cùng kỳ năm 2024, vượt mức tăng 7,1% của năm trước. Ngành chế biến, chế tạo dẫn đầu xu hướng tăng trưởng với mức tăng 10,8%, nhờ các ngành chủ lực như sản xuất xe có động cơ (tăng 34,3%), sản phẩm da (tăng 16,8%) và cao su, nhựa (tăng 16,1%). Các ngành khác như may mặc (tăng 15,7%), phương tiện vận tải (tăng 14,1%) và sản phẩm dầu mỏ tinh chế (tăng 12,4%) cũng ghi nhận tăng trưởng đáng kể. Các sản phẩm công nghiệp chủ lực như ô tô, tivi và khí hóa lỏng LPG đạt mức tăng sản lượng lần lượt là 70,3%, 25,6% và 21,7%.

Tuy nhiên, một số ngành vẫn đối mặt với khó khăn. Ngành khai khoáng giảm 3,4%, với khai thác dầu thô và khí đốt tự nhiên giảm 8,8%. Ngành sản xuất thuốc và thiết bị điện cũng giảm lần lượt 6,1% và 3,5%. Dù vậy, 61 địa phương ghi nhận tăng trưởng IIP, với các tỉnh như Phú Thọ (tăng 46,7%), Nam Định (tăng 29,6%) và Bắc Giang (tăng 28,1%) nổi bật nhờ sự tăng trưởng mạnh mẽ trong chế biến, chế tạo và phân phối điện.

Bộ Công Thương nhấn mạnh, cần đẩy nhanh các nỗ lực để đạt mục tiêu tăng trưởng IIP trên 8% cho năm 2025, theo Nghị quyết số 25/NQ-CP. Dự báo cho 6 tháng đầu năm cho thấy IIP sẽ duy trì tăng trưởng ở mức 8,6–8,8%, với ngành chế biến, chế tạo tiếp tục là động lực chính, mặc dù áp lực từ thuế quan Hoa Kỳ và nhu cầu toàn cầu yếu có thể gây rủi ro.

Xuất khẩu tăng trưởng bền vững, thị trường đa dạng

Trong khi đó, Ngành thương mại Việt Nam đạt kết quả ấn tượng, với tổng kim ngạch xuất nhập khẩu trong 5 tháng đầu năm đạt 355,79 tỷ USD, tăng 15,7% so với cùng kỳ. Xuất khẩu tăng 14,0% đạt 180,23 tỷ USD, trong khi nhập khẩu tăng 17,5% đạt 175,56 tỷ USD, dẫn đến thặng dư thương mại 4,67 tỷ USD. Khu vực kinh tế trong nước đóng góp 49,62 tỷ USD vào xuất khẩu, tăng 12,5%, trong khi khu vực đầu tư nước ngoài, bao gồm dầu thô, đạt 130,61 tỷ USD, tăng 14,5%.

Xuất khẩu nông sản và thủy sản đạt 17,7 tỷ USD, tăng 15,8%, với cà phê tăng 62,3% về giá trị dù khối lượng giảm nhẹ. Ngành công nghiệp chế biến, động lực chính của xuất khẩu, đạt 153 tỷ USD, tăng 14,5%, với đóng góp lớn từ điện tử (tăng 39,7%), máy móc (tăng 16,4%) và dệt may (tăng 12%). Hoa Kỳ tiếp tục là thị trường xuất khẩu lớn nhất với 57,2 tỷ USD (tăng 27,4%), tiếp theo là EU (23 tỷ USD, tăng 12%) và Trung Quốc (23,5 tỷ USD, tăng 3,2%).

Nhập khẩu nguyên liệu sản xuất, như máy móc và nguyên phụ liệu, chiếm 156,5 tỷ USD, tăng 17,8%, phản ánh nhu cầu sản xuất trong nước mạnh mẽ. Tuy nhiên, nhập khẩu hàng tiêu dùng hạn chế, như ô tô và điện tử gia dụng, tăng 18,8%, cho thấy tiêu dùng nội địa tăng trưởng. Trung Quốc là nguồn nhập khẩu lớn nhất với 69,35 tỷ USD, tiếp theo là Hàn Quốc và ASEAN.

Cán cân thương mại hàng hóa 5 tháng đầu năm xuất siêu 4,67 tỷ USD (cùng kỳ năm trước xuất siêu 8,71 tỷ USD), trong đó, khu vực kinh tế trong nước nhập siêu 12,42 tỷ USD; khu vực có vốn đầu tư nước ngoài (kể cả dầu thô) xuất siêu 17,09 tỷ USD. Phân theo thị trường, xuất siêu sang Hoa Kỳ đạt 49,9 tỷ USD tăng 28,5% so với cùng kỳ; xuất siêu sang EU 16,3 tỷ USD, tăng 16,0%; xuất siêu sang Nhật Bản 0,9 tỷ USD, tăng 74,8%. Nhập siêu từ Trung Quốc đạt 45,9 tỷ USD, tăng 40,3%; nhập siêu từ Hàn Quốc đạt 12,3 tỷ USD, tăng 5,7%; nhập siêu từ ASEAN đạt 6,5 tỷ USD, tăng 66,3% so với cùng kỳ năm trước.

Bộ Công Thương nhận định, các mục tiêu xuất khẩu và cán cân thương mại phù hợp với Nghị quyết số 25/NQ-CP, với dự báo 6 tháng đạt kim ngạch xuất nhập khẩu 426-430 tỷ USD và thặng dư 3,5-4 tỷ USD. Việc đa dạng hóa thị trường và tận dụng FTA là yếu tố then chốt để duy trì đà tăng trưởng.

Thị trường trong nước ổn định, gia tăng nguồn cầu

Thị trường trong nước duy trì ổn định, với nguồn cung dồi dào và sản phẩm đa dạng đáp ứng nhu cầu tiêu dùng. Tổng mức bán lẻ hàng hóa và doanh thu dịch vụ đạt 2.851,4 nghìn tỷ đồng trong 5 tháng, tăng 9,7% so với cùng kỳ, nhờ nhu cầu tăng cao trong các dịp lễ như Giỗ Tổ Hùng Vương và Ngày Giải phóng. Loại trừ yếu tố giá, tăng trưởng thực đạt 7,4%, vượt mức 5,4% của năm trước. Doanh thu bán lẻ hàng hóa chiếm 76,5% tổng mức, tăng 8,2%, với các địa phương như Thành phố Hồ Chí Minh (tăng 8,6%), Hải Phòng (tăng 8,4%) và Hà Nội (tăng 7,5%) dẫn đầu.

Sức bền của thị trường trong nước đóng vai trò quan trọng trong việc hỗ trợ doanh nghiệp nội địa khi xuất khẩu gặp khó khăn. Bộ Công Thương đã ban hành Chỉ thị số 08/CT-BCT để thúc đẩy tiêu dùng nội địa, tập trung vào kết nối chuỗi cung ứng và chương trình “Người Việt Nam ưu tiên dùng hàng Việt Nam”. Tuy nhiên, tăng trưởng bán lẻ chưa đạt mục tiêu 11%, đòi hỏi các biện pháp kích cầu mạnh mẽ hơn.

Để đạt mục tiêu tăng trưởng kinh tế 8% trong năm 2025, Bộ Công Thương đang triển khai chiến lược đa chiều. Các sáng kiến trọng tâm bao gồm thúc đẩy “bộ tứ chiến lược” về khoa học công nghệ, hội nhập quốc tế, phát triển kinh tế tư nhân và cải cách pháp luật, nhằm thúc đẩy chuyển đổi số, tận dụng lợi ích FTA

và tạo khung pháp lý minh bạch để thu hút đầu tư và chống gian lận thương mại.

Thị trường trong nước ổn định, nguồn cầu gia tăng

Trong bối cảnh nền kinh tế thế giới và khu vực tiếp tục có nhiều biến động khó lường, tác động tới chuỗi cung ứng, giá cả nguyên vật liệu, tâm lý tiêu dùng và hoạt động sản xuất kinh doanh, thị trường trong nước đóng vai trò quan trọng, vừa là trụ cột ổn định tăng trưởng, vừa hỗ trợ tiêu thụ sản phẩm cho các doanh nghiệp trong nước, đặc biệt khi thị trường xuất khẩu gặp khó khăn. Để đảm bảo mục tiêu tăng trưởng về chỉ tiêu này, Bộ Công Thương đã ban hành Chỉ thị số 08/CT-BCT ngày 04/4/2025 của Bộ Công Thương về việc thực hiện các giải pháp tiếp tục đẩy mạnh phát triển thị trường trong nước, kích cầu tiêu dùng năm 2025, trong đó đã giao các nhiệm vụ cụ thể cho các đơn vị trong Bộ, các doanh nghiệp, hiệp hội ngành hàng, Sở Công Thương tại địa phương nhằm phấn đấu đạt mục tiêu chung là đẩy mạnh phát triển thị trường trong nước, góp phần tăng trưởng kinh tế của cả nước; đã khẩn trương xây dựng “Kế hoạch triển khai các giải pháp kích cầu tiêu dùng, phát triển thị trường trong nước và đẩy mạnh Cuộc Vận động Người Việt Nam dùng hàng Việt Nam giai đoạn 2025 - 2026” để thúc đẩy phát triển thị trường trong nước.

Tựu chung, tính đến hết tháng 5 năm 2025, cả 3 lĩnh vực của ngành Công Thương gồm sản xuất công nghiệp, xuất nhập khẩu và thị trường trong nước đều tăng trưởng cao hơn cùng kỳ năm 2024. Một số chỉ tiêu đạt và vượt kế hoạch năm 2025 như chỉ tiêu tăng trưởng XK (5 tháng đầu năm tăng trưởng

14,0% so với kịch bản “trên 10%”); chỉ tiêu tăng trưởng doanh thu TMĐT (đạt trên 19% so với kịch bản 19%). Các chỉ tiêu chưa đạt kế hoạch gồm, chỉ số sản xuất công nghiệp (IIP) (đạt 8,8% so với kịch bản “trên 9%”), chỉ tiêu tổng mức bán lẻ hàng hóa (tăng trưởng 9,7% so với kịch bản “trên 11%”), chỉ tiêu về thặng dư thương mại (xuất siêu đạt 4,67 tỷ USD so với kịch bản “trên 5 tỷ USD”).

Tuy chưa đạt kế hoạch đề ra nhưng các chỉ tiêu đều cao hơn kết quả năm 2024. Tốc độ tăng trưởng SXCN 5 tháng đầu năm 2025 đạt 8,8% (cùng kỳ năm trước đạt 7,1%), trong đó ngành công nghiệp CBCT tăng tới 10,8% (cùng kỳ chỉ tăng 7,6%). Tương tự, quy mô thị trường trong nước 5 tháng đầu năm tăng 9,7% (cùng kỳ năm trước tăng 8,8%), nếu loại trừ yếu tố giá tăng 7,4% (cùng kỳ năm 2024 tăng 5,4%).

Về nhiệm vụ, giải pháp trong các tháng tiếp theo, Bộ Công Thương cho biết: Thứ nhất, sẽ tiếp tục tập trung triển khai đồng bộ, hiệu quả các nhiệm vụ được giao tại Nghị quyết 01, 02 và 25 của Chính phủ;

Thứ hai, triển khai đồng bộ, hiệu quả các định hướng chiến lược đã được Bộ Chính trị nêu trong “bộ tứ chiến lược”, bao gồm: Nghị quyết 57-NQ/TW năm 2024 về đột phá phát triển khoa học, công nghệ, đổi mới sáng tạo và chuyển đổi số quốc gia; Nghị quyết 59-NQ-TW năm 2025 về Hội nhập quốc tế trong tình hình mới; Nghị quyết 66-NQ/TW năm 2025 đổi mới công tác xây dựng và thi hành pháp luật đáp ứng yêu cầu phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới^[1]; Nghị quyết 68-NQ/TW năm 2025 về phát triển kinh tế tư nhân. Đồng thời, trong các Chỉ thị, Nghị quyết của Chính phủ để thực hiện các Nghị quyết nêu trên;

Thứ ba, ưu tiên tập trung thực hiện nhiệm vụ chủ trì, điều phối đàm phán với Hoa Kỳ về thỏa thuận thương mại hướng tới quan hệ thương mại bền vững, xử lý vấn đề về thuế đối ứng và các vấn đề khác do phía Hoa Kỳ nêu ra.

Thu Trang